

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

« 27 » 04 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Міжнародні економічні відносини

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
протокол №8 від 7.03.2023 р.

Зав. кафедри МЕВ

Дмитро ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ

Гарант ОП

Дмитро ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ

Програма розглянута та схвалена на засіданні вченої ради факультету міжнародних відносин і права
протокол № 8 від 28.03.2023 р.

Голова вченої ради факультету ФМВП

Віталій ТРЕТЬКО

Загальні положення

Вступ на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини, освітня програма: Міжнародні економічні відносини.

Перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін), на базі яких складається іспит:

- міжнародні економічні відносини;
- економіка підприємства;
- фондові ринки;
- менеджмент і маркетинг.

Мета вступного фахового іспиту для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 292"Міжнародні економічні відносини", освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» полягає у перевірці знань, вмінь та компетентностей з перерахованих навчальних дисциплін. Це допоможе визначити здатність кандидатів до успішного опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти, відповідно до сучасних вимог і трендів в міжнародних економічних відносинах, а також забезпечить підвищення якості вищої освіти.

Технологія проведення вступного фахового іспиту

Вступний іспит (вступне випробування) проводиться у формі тестування із комп'ютерною обробкою результатів. Система проведення вступних іспитів є оригінальною розробкою ХНУ і захищена свідоцтвом про авторське право № 39534 від 08.08.2011 р. Вона розроблена на підставі таких документів: Закону України «Про вищу освіту», «Положення про приймальну комісію ХНУ», Порядку прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому до Хмельницького національного університету.

Основні положення системи тестування із комп'ютерною обробкою результатів викладені нижче. Бази даних тестових завдань створюються для всіх дисциплін, з яких проводиться тестування, щорічно поповнюються і вдосконалюються.

Бази даних тестових завдань або навчальні програми, за якими вони створені, є відкритими. Університет щорічно оприлюднює їх у паперовому або в електронному вигляді.

Відповідальність за зміст і якість тестових завдань покладається на голову предметної комісії.

Екзаменаційний білет може містити тестові завдання одного або різних рівнів складності. Для автоматизованого формування білетів використовують комплекс комп'ютерних програм, які компонують бази даних тестових завдань з кожної дисципліни, формують екзаменаційні білети за допомогою випадкової вибірки та роздруковують їх.

Екзаменаційні білети, що включають тестові завдання, формують і тиражують комп'ютерними засобами перед початком тестування. Сформовані білети засвідчуються печаткою приймальної комісії.

Номер кожного екзаменаційного білета збігається з номером талона відповідей, який додається до нього.

Організація автоматизованого формування комплекту екзаменаційних білетів до вступних іспитів, контроль за ним покладається на відповідального секретаря Приймальної комісії або його заступника.

Тестування проводиться відповідно до розкладу в аудиторіях, що обладнані необхідними технічними засобами.

Пропуск вступників до аудиторії тестування проводить відповідальний секретар ПК та його заступники. При цьому перевіряється паспорт та перепустка, у якій вказана особа вступника, дата і час тестування.

Кожний учасник тестування витягує номер, який вказує його місце в аудиторії. Всі місця за столами пронумеровані.

В аудиторії тестування дозволяється присутність громадських спостерігачів (батьків вступників).

Вступникам видаються титульні листи і проводиться роз'яснення щодо їх заповнення.

Після розміщення учасників тестування в аудиторії вступники особисто вибирають екзаменаційні білети, що розкладені на столі.

Після отримання екзаменаційних білетів вступники працюють над розв'язком завдань протягом встановленого часу.

Талони відповідей надаються кожному вступнику в одному екземплярі. Забороняється видача вступнику другого талона. Талон відповідей заповнюється вступником відповідно до роз'яснення щодо їх заповнення.

Після закінчення роботи над тестами, або добігання до кінця часу, відведеного на тестування, вступники здають підписані роботи разом з талонами відповідей, які до початку сканування знаходяться на столі екзаменатора.

Сканування талонів відповідей починається після здачі робіт всіма вступниками у їх присутності. Процес сканування талонів відповідей демонструється за допомогою проектору на великому екрані.

Після закінчення сканування та комп'ютерної обробки талонів відповідей результати тестування демонструються на екрані у вигляді екзаменаційної відомості, в якій відсутні прізвища вступників, а є лише номер екзаменаційного білета. Далі персонал приймальної комісії вносить в комп'ютер інформацію про відповідність номера екзаменаційного білета прізвищу вступника. На екрані демонструється екзаменаційна відомість з прізвищами вступників, яка роздруковується і завіряється відповідальним секретарем приймальної комісії.

Критерії оцінювання вступних іспитів затверджуються на засіданні Приймальної комісії та наводяться в додатку до Правил прийому.

**Перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін), на базі яких
складається іспит**

Міжнародні економічні відносини

Сутність глобальних проблем сучасності. Розвиток глобалістики як науки. Класифікація глобальних проблем. Сучасні форми вияву і можливості розв'язання глобальних проблем людства.

Міжнародний фондовий ринок: тенденції та напрями розвитку. Світовий ринок акцій. Ринок єврооблігацій. Вексельний обіг на світовому ринку цінних паперів. Місце фондового ринку в Україні. Поняття «міжнародний кредит» і його форми. Умови і регулювання міжнародних кредитних відносин. Лізинг та види оренди устаткування. Сутність іноземних інвестицій. Класифікація іноземних інвестицій. Проблеми іноземного інвестування.

Глобалізація системи міжнародної екологічної безпеки як імператив стабільного розвитку. Глобалізація та регіоналізація міжнародної екологічної безпеки. Глобальна екологічна інтеграція і кооперування.

Регулювання міжнародної міграції робочої сили. Боротьба з нелегальною імміграцією. Розвиток міжнародної міграції робочої сили в Україні. Причини міжнародної міграції робочої сили. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили. Основні види міграції та міжнародні центри тяжіння робочої сили

Стандартизація продукції, її принципи, науково-технічна документація. Сертифікація продукції. Україна в процесах стандартизації та сертифікації продукції. Використання глобальних ресурсів палива та сировини: сутність проблеми. Характер та моделі споживання сировинно-енергетичних ресурсів. Практичні шляхи розв'язання глобальної ресурсно-енергетичної проблеми.

Поняття офшорної зони та мета її створення. Мета і методи створення офшорних зон. Переваги і недоліки створення офшорних зон.

Суть і цілі формування спеціальних економічних територій. Типи СЕТ. Механізм регулювання стимулів. Валютно-фінансовий механізм СЕТ. Світова практика вирішення соціальних проблем з допомогою СЕТ та її використання в Україні.

Методологічні аспекти формування інтеграційної стратегії України.
Переваги співпраці України з ЄС. Проблеми у відносинах України і ЄС. Шляхи прискорення входження України в ЄС.

Список рекомендованої літератури

1. Балацький О. Ф., Білоусова, О. В. Міжнародні економічні відносини: теоретичні аспекти та сучасні тенденції / О. Ф. Балацький, О. В. Білоусова. – Харків : Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2016. – 460 с.

2. Волощук І.П., Козак, Г.В. Міжнародні економічні відносини: теорія та практика / І.П. Волощук, Г.В. Козак. – Львів : Львівська політехніка, 2018. – 372 с.

3. Калініченко О. О. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / О. О. Калініченко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 384 с.

4. Косік М. П. Глобальні економічні процеси: теорія і практика міжнародних економічних відносин / М. П. Косік. – Львів : Українська академія друкарства, 2017. – 320 с.

5. Міщенко Л.Л., Косарев, В.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник / Л.Л. Міщенко, В.В. Косарев. – Київ : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2014. – 416 с.

6. Паращак В. В., Паращак, І. В. Міжнародні економічні відносини: підручник / В. В. Паращак, І. В. Паращак. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2019. – 408 с.

7. Савлук М. І., Романюк, С. М. Міжнародна економіка: теорія та політика / М. І. Савлук, С. М. Романюк. – Київ : Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2020. – 376 с.

8. Baldwin R., Wyplosz, C. Економіка європейської інтеграції. 5-е видання / R. Baldwin, C. Wyplosz. – New York: McGraw-Hill Education, 2015. – 624 с.

9. Pugel T.A. International Trade and International Finance. 16th edition / T.A. Pugel. – New York: McGraw-Hill Education, 2016. – 768 с.

Економіка підприємства

Підприємництво-провідна форма господарювання в ринковій економіці. Сучасний ринок, сутнісна характеристика. Значення підприємницької діяльності для функціонування ефективної системи господарювання. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Загальна типологія виробничої і посередницької підприємницької діяльності.

Фірма (підприємство) як суб'єкт господарювання. Типи фірм. Поняття фірми, як організаційно-виокремленої та економічно-самостійної первинної ланки виробничої сфери. Головні напрями діяльності фірми. Практичне значення класифікації фірм. Управління фірмами. Маркетингова діяльність фірми. Регулювання, прогнозування і планування діяльності фірми. Сутність і функції процесу управління.

Особливості підприємства, як складної системи. Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами господарювання. Матеріальні і нематеріальні ресурси фірми. Персонал фірми. Продуктивність, мотивація та оплата праці. Вітчизняний і зарубіжний досвід. Валові витрати і ціни на продукцію (послуги). Поточні витрати на продукування виробів. Зміст і методика обчислення кошторису виробництва. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства. Якість продукції, як економічна категорія.

Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності фірми.
Інноваційні процеси в підприємницькій діяльності. Стратегія виживання фірми в умовах ринку. Загальна характеристика інноваційних процесів. Нововведення їх сутність. Види інноваційних процесів. Вплив нововведень на виробництво. Науково-технічний прогрес, пріоритетні напрями. Оцінка ефективності нововведень.

Список рекомендованої літератури:

1. Бланк І. А. Економіка підприємства: Навчальний посібник / І. А. Бланк. – Київ: Ліра-К, 2012. – 375 с.
2. Данильченко Л. В. Економіка підприємства: Теорія та практика / Л. В. Данильченко. – Київ: ВПЦ "Київський університет", 2016. – 420 с.
3. Крупка В. М. Економіка підприємства: Підручник / В. М. Крупка. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 408 с.
4. Палій В. Ф. Економіка підприємства: Підручник / В. Ф. Палій. – Львів: Новий Світ-2000, 2013. – 456 с.
5. Пітерсон В. Економіка підприємства: Основи управління та маркетингу / В. Пітерсон. – Харків: Фактор, 2017. – 350 с.
6. Савлук М. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник / М. І. Савлук. – Київ: КНЕУ, 2015. – 352 с.
7. Станкевич А. В. Економіка підприємства: Стратегії розвитку та інновацій / А. В. Станкевич. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2020. – 432 с.
8. Фатхутдінов Р. А. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Р. А. Фатхутдінов. – Київ: Ранок, 2015. – 384 с.
9. Шеремет А. Д. Економіка підприємства: Теорія та практика управління / А. Д. Шеремет. – Київ: Літера, 2014. – 398 с.

Фондові ринки

Суть та завдання міжнародних фондових ринків. Основні та допоміжні функції міжнародних фондових ринків. Структура міжнародного ринку цінних паперів. Учасники ринків цінних паперів. Види професійної діяльності на фондовому ринку. Напрямки та тенденції розвитку сучасних міжнародних фондових ринків. Основні етапи розвитку фондового ринку.

Загальна характеристика цінних паперів та їх класифікація. Ознаки цінних паперів. Функції цінних паперів. Визначення акції як дольового цінного паперу. Класифікація акцій. Вартісний зміст акції. Номінальна, емісійна, балансова та ринкова ціна акції. Розрахунок доходності акції від дивідендів та їх продажу. Визначення облігації як боргового цінного паперу. Вартісний зміст облігацій. Класифікація облігацій. Доходи за облігаціями: відсотки та погашення, дисконт. Ставка облігації та її індексація. Рейтинг облігацій. Європапери та їх види: євро акції, єврооблігації, депозитарні розписки. Життєвий цикл цінних паперів: конструювання нового випуску, його первинне розміщення, обіг цінних паперів на вторинному ринку.

Поняття та призначення похідних цінних паперів. Деривативи в системі фінансових інструментів. Основні поняття та терміни ринку деривативів: відкриття та закриття довгої та короткої позиції.

Суть та зміст термінових контрактів: форвардних, ф'ючерсних та опціонів. Форвардні контракти та їх різновиди. Вартісний зміст ф'ючерсного контракту. Різновиди опціонних контрактів. Оцінка та ціна виконання опціону. Свop-контракти і їх аналіз. Історія виникнення міжнародних фондових бірж. Капіталізація найбільших фондових бірж. Фондова біржа як основа організованого фондового ринку.

Суть та функції фондової біржі. Типи фондових бірж. Правила та принципи біржової діяльності. Посередники на фондовій біржі. Найбільші міжнародні фондові біржі: Нью-Йоркська, Токійська, Лондонська, паризька, Франкфуртська, Амстердамська. Угоди на вторинному фондовому ринку. Спекуляція і спекулятивні угоди.

Біржові індекси як індикатори фондового ринку. Концептуальні засади обчислення індексів. Типи та види індексів. Особливості окремих індексів та методика їх визначення: Індекс Доу-Джонса, Зведений індекс Нью-Йоркської фондової біржі, Індекс «S&P 500», біржові індекси «Файненшел Таймз», інші індекси. Боргові індекси на європейських фондових біржах.

Принципи регулювання фондових ринків. Загальна характеристика організованих ринків цінних паперів США, Великобританії, Німеччини, Франції, Японії. Регулювання фондового ринку України.

Список рекомендованої літератури:

1. Боді З., Кейн А., Маркус А. Інвестиції: Підручник / З. Боді, А. Кейн, А. Маркус; пер. з англ. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2015. – 672 с.
2. Головка Л. Ф. Фондовий ринок: основи функціонування та управління / Л. Ф. Головка. – Київ: КНТ, 2013. – 365 с.
3. Губський Б. В. Фондовий ринок України: аналіз, прогнозування, стратегії розвитку / Б. В. Губський. – Харків: Фактор, 2019. – 320 с.
4. Мельник О. Г. Фондовий ринок: навчальний посібник / О. Г. Мельник. – Київ: КНЕУ, 2016. – 350 с.
5. Смірнов В. М. Фондовий ринок та його роль у системі фінансового менеджменту / В. М. Смірнов. – Харків: ВД "Інжек", 2020. – 380 с.
6. Фабоцці Ф. Р. Управління інвестиційним портфелем / Ф. Р. Фабоцці; пер. з англ. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2012. – 600 с.
7. Хілліер Д., Грациано М., Реїллі К. Фондові ринки та корпоративні стратегії: підручник / Д. Хілліер, М. Грациано, К. Реїллі; пер. з англ. – Київ: Ліра-К, 2017. – 580 с.
8. Ходаківський О. І. Фондовий ринок: підручник / О. І. Ходаківський. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 520 с.

9. Швець І. В. Фондовий ринок: теорія та практика / І. В. Швець. – Львів: Новий Світ-2000, 2014. – 478 с.

Менеджмент і маркетинг

Виникнення і розвиток менеджменту. Цілі менеджменту організацій. Функції менеджменту. Принципи і методи менеджменту. Керівництво та лідерство в організації.

Управління конфліктами в організації. Підготовка та прийняття управлінських рішень. Формування стратегії розвитку підприємства. Суть і зміст маркетингу.

Маркетингові дослідження. Розробка стратегії маркетингу. Маркетингова товарна політика. Маркетингова цінова політика. Маркетингова політика розподілу. Маркетингова комунікаційна політика. Суть і сфера дії міжнародного маркетингу.

Список рекомендованої літератури:

1. Гілл, Ч. В. Р., Джонс, Г. Р. Стратегічний менеджмент: підручник / Ч. В. Р. Гілл, Г. Р. Джонс; пер. з англ. – Харків: Фактор, 2019. – 600 с.

2. Друцька, М. В. Менеджмент та маркетинг: підручник / М. В. Друцька. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 560 с.

3. Котлер, Ф., Армстронг, Г. Принципи маркетингу: підручник / Ф. Котлер, Г. Армстронг; пер. з англ. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2018. – 720 с.

4. Ламбен, Ж.-Ж. Стратегічний маркетинг: підручник / Ж.-Ж. Ламбен; пер. з англ. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2020. – 480 с.

5. Мартінкевіч, Л. Ю. Маркетинг в управлінні підприємством: навчальний посібник / Л. Ю. Мартінкевіч. – Львів: Новий Світ-2000, 2013. – 350 с.

6. Мескон, М., Альберт, М., Хедоурі, Ф. Основи менеджменту: підручник / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі; пер. з англ. – Київ: Ліра-К, 2017. – 680 с.

7. Портер, М. Е. Конкурентна стратегія: методика аналізу галузей та конкурентів / М. Е. Портер; пер. з англ. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2015. – 450 с.

8. Ріббінс, С. П., Кутер, М. Основи менеджменту: підручник / С. П. Ріббінс, М. Кутер; пер. з англ. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 650 с.

9. Смірнов, В. М. Сучасний менеджмент та маркетинг: стратегії розвитку та інновацій / В. М. Смірнов. – Київ: ВПЦ "Київський університет", 2012